

Stalltipset

www.delaval.com

1 • 2021

Lyft din
verksamhet
till nästa nivå

- Reproduktion - DeLaval VMS V310™ med RePro™ – sid. 6-7
- Djurhälsa och effektivitet - Herd Navigator på Fröåkra – sid. 8-9
- Rekryteringen – Ungdjursstall med 250 platser på gården Norra Averstad – sid. 20-21
- Utfodring – Bandfoder effektiviserade Piparns Lbr – sid. 10-11
- Rådgivning OnLine – Från 25 till 40 kg per ko – sid. 12

På gården Finngarne är det nybyggda stallet automatiserat med DeLaval VMS™ V300, utfodring med Optimat™ och DeLaval robot collector RC
Sidorna 4-5

 DeLaval

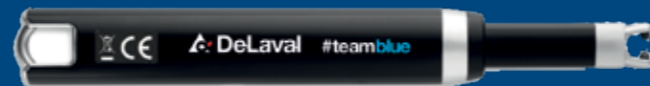

#teambblue

Nu är det dags att börja titta i DelPro igen. Kommer ni över gränsen för att kvala in i tävlingarna?

Årets gåva är en elektrisk uppladdningsbar tändare

Bra att ha till hands vid grillen i sommar!

Det finns tre kategorier!

- 1- **Alla som har DelPro** - oavsett mjölkningsanläggning
Mjolk per ko i besättningen
Minimigräns för deltagande: 35 kg
- 2- **För alla med DeLaval VMS Classic**
Mjolk i snitt per VMS Classic per dygn över 30 dagar
Minimigräns för deltagande: 2000 kg
- 3- **För alla med DeLaval VMS V300/V310**
Mjolk i snitt per VMS V300 per dygn över 30 dagar
Minimigräns för deltagande: 2500 kg

Läs mer på: www.delaval.com

Vi lottar inte ut någon kalv i år istället lottar vi ut en överraskning varje månad april till oktober! Missa inte att anmäla dig och håll koll på våra e-nyhetsbrev och hemsida!

APRIL

Om du anmäler dig under april månad har du chans att vinna en

Elstängseltestare Multi

Dragningen blir den 30 april

Vi har fått lära oss konsten att göra coronasäkra reportage. Inga handslag och intervjuer på behörigt avstånd men oj vad roligt att få komma ut och träffa alla trevliga djurägare efter så lång tid med ensamt hemmaarbete.

I detta nummer finns många stallritninar att titta på. Jag vet att det brukar vara uppskattat att få lite inspiration till tankarna om förbättringar på gården. Hur har andra gjort? Hur tänkte de?

Och missa inte artikeln om Jörgen Eriksson på Finngarne gård som har **DeLaval robot collector**, vår allra nyaste gödselrobot.

Vi har också ett uppslag med era kollegors erfarenheter av **DeLaval VMS™ V310** med funktionen **RePro™**, ett värdefullt verktyg för reproduktionsarbetet.

Mycket läsnöje och med önskan om en härlig vår.

Hälsningar,
Eva Mårtensson
Redaktör

Stalltipset 1 • 2021

Stalltipset ges ut av DeLaval Sales AB, BOX 21, 147 21 Tumba

Ansvarig utgivare: Eva Mårtensson

Redaktionskommitté: Hans Andersson, Susanna Berg, Mats Ingemansson, Eva Mårtensson, Michael Sandström, Helena Håkansson, Amanda Perälä

Bild på framsida:

Jörgen Eriksson på Finngarne gård.

Denna tidning är tryckt på miljövänligt papper.

Så här har Hamrakalvarna det idag!

2020 lottade vi ut var sin kalv från Hamra gård till två av de gårdar som anmält sina produktionssiffror till #teambblue-tävlingarna. Stalltipset har besökt kalvarna i deras nya hem.

Tåsteruds gård

SLB-kalven Denora fick flytta hem till familjen Marcus och Sara Gustafsson i Brålanda. Denora tog resan från Hamra med ro och har en social personlighet. Hon är snart redo att bli seminerad och när hon kalvat kommer hon att mjölkas i de två DeLaval VMS V300 som installerades på gården i maj 2019.

– Vi har 140 årskor vilket blir 120 mjölkande. Vi tycker att det är lagom med 60 kor per robot. Vi vill ha mycket mjölk per ko istället för många kor och vi har aldrig legat så högt som nu – 40 kg per ko per dygn, berättar Sara.

Nya robotarna är säkert en bidragande faktor men bra foder, fokus på djurhälsa och klövar samt att vi gentestar alla kvigor för att förbättra besättningen är minst lika viktigt, fortsätter Sara.

Det var kul att vinna kalven. Vi tycker att #teambblue tävlingarna är en rolig aktivitet. Det är lite kul att dela med sig av sitt resultat och se hur andra gårdar ligger till. Det blir en liten rolig sporre helt enkelt, tycker Sara.

Denora har blivit stora damen och gick snällt med på att fotograferas.

Stefan (i mitten på bilden) kände på sig att det skulle bli vinst. Dragningsdagen sa han till Emilia: - Nu ringer de snart från DeLaval om kalven. Jag känner det på mig. Och han fick rätt!

Tegneby Gård

SRB-kalven Grevinna fick åka ända ut på vackra Orust innan hon kom hem till gården som drivs av bröderna Martin och Stefan Andersson.

- Den här kalven är verkligen en riktig Grevinna, hon är en bestämd dam som hävdar sig i gruppen. Jag tror att hon kommer fungera mycket bra i roboten sen, säger Emilia som är Stefans sambo.

Korna mjölkas med en DeLaval VMS Classic som installerades 2012 och här produceras mycket mjölk. 2700 kg per dygn i snitt har korna producerat länge nu berättar familjen.

– Vi började ta hjälp av OnLine-rådgivaren Åsa Carlgren i januari och produktionen gick upp ganska direkt. Nu har Åsa hjälpt oss att lägga in foderkurvor och att importera provmjölkingsresultatet in i DelPro. Vi hade inte tänkt på att göra det tidigare men nu kan vi göra foderkurvor baserat på mjölk ECM istället för bara mängd. Det gör faktiskt skillnad på individnivå och är mycket spännande, berättar Stefan.

#teambblue är en kul tävling och att komma på besök till Hamra för att hämta kalven var ett roligt äventyr tycker både Stefan och Emilia.

På Finngarne håller DeLaval robot collector stallet och korna rena!

Jörgen Eriksson har byggt ett stall som ska vara lättskött med låg arbetstid per djur.

Jörgen Eriksson på Finngarne gård i Norrtälje, en timme norr om Stockholm, har varit igång med sin nya VMS-ladugård sedan hösten 2020. Målsättningen med det nya stallet var att automatisera så många moment som möjligt och det har man lyckats med tack vare VMS V300, Optimat-fodersystem med bandfoderfordelare och nyheten DeLaval robot collector.

Plant golv höll byggkostnaderna nere

I det nya stallet på Finngarne finns plats för 289 kor och för tillfället mjölkas 130 kor i tre VMS V300. I oktober skall fjärde VMS V300 igång och då är målsättningen att mjölka 240-250 kor. Att bygga ett så stort stall krävde mycket planering. För att hålla byggkostnaderna nere valde man bygga i ett plan med öppna skrapgångar. Endast i en liten del av stallet har spalt och där har man utnyttjat självflyt under spalt. Det här gjorde att man förenklade byggprocessen då stallet byggdes och behövde inte gräva så mycket.

Alla lösningar från en leverantör

Jörgen säger att han i ett tidigt skede hade kontakt med DeLaval distriktssäljare Åsa Andersson. Åsa var väldigt involverad i planeringsprocessen och det stod klart i ett tidigt skede att all utrustning som krävde service skulle vara från en och samma leverantör. Strax innan bygget drog igång fick Jörgen höra om en nyhet som var på gång hos DeLaval; en gödselrobot som samlar upp gödsel i öppna gångar och transporterar det till en tömningsplats. Planritningen justerades en aning men det stora stallet var som gjort för denna lösning.

Stor kapacitet med DeLaval RC700

DeLaval robot collector serien består av två olika modeller; RC550 och RC700. Siffran står för den ungefärliga ytan som en robot klarar av att rengöra.

Den verkliga kapaciteten beror på antalet kor och antalet rutter roboten kör. På Finngarne har de två stycken RC700, en på var sida om foderbordet. Det innebär att en robot collector kan hantera upp till 130 kor i det här stallet.

Ångrar inte en sekund

Robot collectorn håller stallgångarna otroligt rena och Jörgen konstaterar att han inte ångrar sitt köp en sekund. – Vi visste att det kan vara vissa inkörningsproblem med en så ny produkt, men den har levererat otroligt bra, säger han. Stallgångarna hålls rena och därmed även djuren. Det gör att mjölkningen också går smidigt då juvren också hålls renare. Förutom att resultatet blir strålande gör roboten det utan att störa korna. Den rör sig tyst i stallet och är en del av besättningen.

Enkel installation och service

Att installera en DeLaval robot collector kräver precision i planeringen och placeringen av transpondrarna. Dessa borrar ner i golvet av DeLaval-personal, som därefter planerar in rutterna för bästa möjliga skrapresultat. Rutter och framförallt schemat kan enkelt justeras vid behov. – Vi har ändrat lite på schemat på våra rutter så att det passar in med utfodringar och kotrafiken, säger Jörgen. I ett nytt stall kan det ta några månader innan man bygger upp en kunskap om stallets rutiner. Det är enkelt att justera schemat allt eftersom, fortsätter han.

Automatisera ditt stall

Fakta om

FINNGARNE

Norrtälje, Stockholms län

Ägare: Jörgen Eriksson

Antal djur: 289 koplatser, 130 mjölkande vid intervju tillfället

Avkastning: 11 500 kg ECM.

Målsättningen är att nu nå 12 000 kg

Besättning: Holstein 60%, SRB 40%

Anläggning:

3 (snart 4) VMS V300, Optimat-utfodring, gödselrobot DeLaval robot collector.

Finngarne invigde sitt nya stall hösten 2020. Det är ett imponerande bygga.

Inga hinder på golven

Med DeLaval robot collectorn skapar man en stallmiljö där korna eller personal inte behöver stiga över skrapor eller skrapmedar. Kornas klövar hålls också renare tack vare rena stallgångar där man undviker den svallvåg som konventionella skrapor kan skapa ifall man skrapar sällan. Service av DeLaval robot collector görs på ett enkelt och smidigt sätt eftersom man kan köra den till ett ställe där man kan jobba i en ren miljö utan att störas av korna.

– I det gamla stallet har vi konventionella skrapor. Där måste man ta itu med eventuella reparationer mitt i gödseln, medan det här känns skönt att kunna flytta utgödslingen till önskat ställe för service, säger Jörgen.

Stallkamerorna ger trygghet även här

På Finngarne har man valt att ha flera stallkameror från DeLaval. Det underlättar övervakningen av kalvningar och VMS:erna. Genom att placera en kamera så att man kan se laddningsplatsen kan man också säkerställa sig om att utgödslingen har gått som den ska.

– Det är lugnande att ta en titt på kvällen och se att robotarna är i hemmaläget – då vet man att utgödslingen har gått som den ska. Det har hänt några gånger att robotarna stannat. Då de stått stilla ett tag har jag kört en kortare rutt manuellt och sedan kört igång systemet igen. Det går fort att få skrapgångarna rena igen.

Fördelar med DeLaval robot collector enligt Jörgen;

- Rena skrapgångar och rena djur
- Tyst maskin, korna vänjer sig fort vid den
- Lätt att flytta till önskat ställe för smidig service

Gödselroboten bidrar till bättre klöv- och juverhälsa och ger renare gångar och liggbås.

Med VMS™ V310 och RePro™ blir reproduktionsarbetet enkelt!

I en stor besättning kan brunstövervakning, dräktighetskontroller, cystor och annat som har med reproduktionen att göra vara tidskrävande men med mjölkingsroboten DeLaval VMS™ V310 och den inbyggda funktionen RePro™ blir det mycket enkelt. RePro-funktionen mäter progesteron i mjölken och ger dig all information du behöver för att reproduktionsarbetet ska gå smidigt. Här kan du läsa tre användares erfarenheter av RePro i VMS V310.

Skillnaden mellan VMS V300 och V310 är funktionen RePro™. I övrigt är maskinerna helt lika.

Du som köpt VMS V300 kan uppgradera till VMS V310 genom att köpa RePro-enheten och få den installerad i din VMS V300.

"Om man väljer VMS ska man också välja RePro™!"

Samuel Eskilsson, Ödestugu

Familjelantbruket Ödestugu drivs av Samuel Eskilsson sedan 2016. Han är den femte generationen på gården och valde att bygga nytt. I fjol blev det nya stallet klart med en VMS V310 och styrd kottrafik. Övrig utrustning från DeLaval är bland annat robot collector RC550, mixer, fodervagn, foderstationer, belysning och inredning.

När det var dags att bygga nytt och valet blev VMS med styrd kottrafik behövdes även ett hjälpmedel för att övervaka brunsterna.

– Vi fick höra om nya VMS V310 och dess inbyggda funktion, DeLaval RePro, som håller koll på kornas reproduktion åt oss, berättar Samuel. DeLaval RePro mäter och analyserar progesteronet i mjölken. Därefter ger den information om kons reproduktionsstatus i DelPro Farm Manager.

Störst nytta är arbetsbesparingen

– RePro underlättar brunstpassningen och vi sparar tid med det. Innan körde vi brunstrundor ett par gånger om dagen. Idag kör vi inga separata brunstrundor och RePro gör automatiska dräktighetsundersökningar, berättar Samuel. Han säger att RePro hittar brunster långt över förväntningarna - den hittar även tysta brunster som vanligtvis är svåra att hitta.

Nu slipper korna cystor tidigare

DeLaval RePro hittar även avvikelser i reproduktionscykeln. Hos Samuel Eskilsson har den redan hittat ett par cystor. – Vi hade en ko som vi hittade en cysta på tack vare RePro. Genom att hitta den i ett tidigt skede kunde vi behandla henne och hon började brunsta kort därefter. Nu borde hon vara dräktig, det får vi se när RePro bekräftar det, berättar Samuel.

Aktivitetmätare som komplement

På Ödestugu kompletterar man besättningens reproduktionshantering med aktivitetmätare. Kvigorna semineras baserat på aktivitetmätarnas larm och de dräktighetsundersöks även traditionellt.

Tobias Kjellsson, Hägdene Ängslyckan

Tobias Kjellsson på gården Hägdene Ängslyckan har som mål att sänka sin rekrytering eftersom alla kor mjölkar betydligt bättre i andra och tredje laktationen om de får vara friska. Besättningen ligger på i snitt 11 700 kg ECM men målsättningen är 13 000 kg.

VMS V300 uppgraderades till V310 i juni 2020

– Prioritet för mig är bra djurhälsa, effektiva arbetsrutiner och rimliga arbetstider. Jag vill att den tid jag spenderar i stallet ska ge resultat och att jag och mina anställda ska hinna ha roligt både på och utanför jobbet. Sedan prioriterar jag att ha tid för familjen. Därför är arbetsredskapen viktiga. RePro-funktionen har jag haft sedan juni 2020 och jag vill inte vara utan den.

Varje morgon tittar jag vilka kor som dyker upp under fliken semineringar och 40-45 timmar senare insemineras de. Jag kan lita på att det stämmer, även på kor som inte visat tecken på brunst alls.

I besättningsöversikten kan jag tidigt se kor som inte brunstat som de ska och därmed hitta cystor och andra problem. Jag tar ut en lista över de jag misstänker och så får veterinären som kommer varannan vecka titta på dem. Jag har haft flera stycken som jag fått igång igen snabbt tack vare RePro.

Fler verktyg för djurhälsa och arbetsoptimering

För att säkerställa djurhälsan kör vi klövbad en gång i veckan och vi är noga med att klövverkningen sker i tid.

– Nu har jag också beställt foderroboten DeLaval OptiDuo™ för att korna ska få bättre tillgång till fodret. Det är viktigt för deras hälsa och produktion men det finns roligare saker att göra än att putta foder på foderbordet, det får gärna en robot göra, avslutar Tobias.

"Bra arbetsverktyg bidrar till effektivare arbetsrutiner. RePro™ är ett sådant!"

Tobias framför sin DeLaval VMS V310 med RePro enheten högst upp. En liten blå låda som tillsammans med driftsledningssystemet DelPro™ Farm Manager effektiviserar arbetet med reproduktion och djurhälsa.

"Nu låter vi högmjolkande gå längre innan de semineras"

Monica Thörner, Norra Averstad

Monica Thörner på gården Norra Averstad berättar att gården har utökat sin verksamhet och byggt om och förbättrat den. Idag är mjölkstallet uppdelat i två grupper, båda med fri kottrafik. I den ena gruppen mjölkas 120 kor i två stycken VMS V310 som har funktionen RePro. Det är gruppen för nykalvade och här får de gå i ungefär 70 dagar efter bekräftad dräktighet.

Med hjälp av RePro-funktionen har gården full kontroll över brunsterna och Monica berättar vidare att uppgifterna de får från systemet har stämt till 100%. Även cystor, dräktighet och kastningar hittar de enkelt med RePro.

– Innan vi hade RePro började vi seminera tidigare och då hade vi problem med att de kor som mjölkar riktigt mycket var svåra att sinlägga. Nu låter vi de korna gå längre, vi semineras dem efter 60 eller till och med 80 dagar eftersom vi är säkra på att vi kommer att se när de brunstar. Vi har ett snitt på 13,2 månader mellan kalvningarna och det gör inget om det går upp lite eftersom det handlar om rätt kor, de som mjölkar stora mängder, berättar Monica.

Cirka 70 dagar efter bekräftad dräktighet flyttas korna över till nästa grupp som mjölkas med två stycken VMS V300 och där stannar de tills de sinläggs och så börjar cirkeln om igen. Det fungerar mycket bra tycker Monica.

Lyft automationen till nästa nivå

"Nu har vi det effektiva stall vi planerade för!"

Bram och William Krijger tillsammans med DeLaval's säljare Per-Anders Josefsson i Fröåkrastallet där 186 kor mjölkas med tre VMS V300 och övervakas av DeLaval Herd Navigator HN500.

Bröderna Bram och William Krijger driver gården Otterslätten sedan 2001 och 2017 fick de möjlighet att även köpa den närliggande gården Fröåkra. Sedan bröderna tog över 2001 har verksamheten gått från 250 årskor till 600 idag. På Fröåkra har de byggt upp en produktionsenhet som är så automatiserad som möjligt.

Fokus på arbetseffektivitet

Bröderna är företagsledare som ser till att de har tid att fundera över företaget och driften. Huvuddelen av tiden som de lägger på praktisk arbetstid är idag på gården Otterslätten. Där sker alla kalvningar och alla nykalvade kor och kvigor går direkt till en grupp där de mjölkas i en DeLaval VMS™ V300 med OCC (celltalsräkning) de första 21 dagarna i laktationen. Därefter flyttas korna för att ge plats åt nya nykalvade kor.

Korna bedöms utifrån hur bra de fungerar i robot och hur bra juverhälsa de har. De som bedöms ha bäst förutsättningar flyttas till stallet Fröåkra där de kommer att gå hela sin laktation om de är problemfria.

Korna semineras vid 45 dagar. Fröåkrastallet har plats för 186 kor som mjölkas i tre stycken DeLaval VMS V300 och här finns också analysinstrumentet DeLaval Herd Navigator™ som installerades i juni 2020.

– Herd Navigator har helt klart ökat arbetseffektiviteten på ett sätt som jag verkligen uppskattar, berättar Bram. Här på Fröåkra består arbetet av två pass. På eftermiddagen går en person igenom information från Herd Navigator och tittar efter kor med höga celltal, kor med ketosvarning och semineringar och markerar de

som behöver tillsyn så att de avskiljs. Klockan 01.00 på natten börjar robotarna skilja ut dessa kor. På morgonen är rutinen att skrapa båsen, byta mjölkfilter och ta hand om korna som markerades dagen innan. Det brukar vara i snitt 2-3 kor att ta hand om per dag. De kor som visar tecken på mastit behandlas med liniment, ketoskor får energitillskott och de som brunstar semineras. Arbetet tar ungefär en och en halv timme per pass. Det vill säga totalt tre timmar per dag på 186 kor vilket ger ett snitt på knappt en minut per ko och dag. Det finns naturligtvis dagar då det blir mer beroende på vad som händer.

Automatiserad foderhantering

Utfodringen på Fröåkra sker en gång per dygn och sedan är det en automatisk foderputtare som ser till att korna har ständig tillgång till foder, allt för att effektivisera och spara in mänsklig arbetstid.

Silotank utanför stallet

När bröderna byggde om i Fröåkrastallet passade de på att installera en större tank. De valde en silotank som placerades utanför stallet. Det hade fördelen att installationen kunde göras samtidigt som mjölkningen pågick. Det frigjorde också utrymme inne i mjölkrummet som då kunde planeras bättre.

Fakta om

OTTERSLÄTTEN/FRÖÅKRA Mariestad, Västergötland

Ägare:

Bram och William Krijger

Areal:

ca 1200 ha (400 slåttervall, 250 betesvall, 150 helsäd inkl åkerböna och 300 spannmål)

Antal djur:

ca 600 årskor samt rekrytering

Anläggning:

3 VMS V300 + HN500 i Fröåkrastallet
1 VMS V300 med OCC + karusell på Otterslätten

Herd Navigator har effektiviserat arbetet med djurskötseln. Den sparar tid och gör att djuren får en bra omvårdnad, tycker Bram.

Otterslätten är mer arbetskrävande

De kor som inte skickas till Fröåkrastallet stannar kvar på Otterslätten där de mjölkas i en karusell. Det är ca 300 kor som mjölkas där.

– Vi vill inte utöka vår verksamhet mer för tillfället, berättar William, men vi vill effektivisera och förbättra. Vi ser att korna mjölkas mer i robotarna än i karusellen. Det är inte så konstigt eftersom vi just nu har 2,84 mjölkningar i snitt per ko i Fröåkrastallet där korna går i fri kotrafik och har mjölkningstillstånd var 6e timme. Vi mjölkar två gånger per dag i karusellen. Planen framöver är att karusellen ska ersättas med robotar men hur vi ska göra det är ännu lite oklart. Vi tittar på olika lösningar och just nu är vi nyfikna på kompoststall. Vi gör studiebesök och läser på om detta. Vi tittar också på liggbås med sand eller så gör vi kanske något liknande Fröåkrastallet. Vi är i en undersökande fas helt enkelt.

Fakta om DeLaval Herd Navigator™

DeLaval Herd Navigator hjälper mjölkproducenter att hantera sin besättning på ett proaktivt sätt. Dess noggranna analys av mjölken gör det möjligt att skapa en handlingsplan för varje ko och hela besättningen med målsättningen att förbättra gårdens lönsamhet genom förbättrade reproduktionsresultat och lägre veterinärkostnader; samt att effektivisera arbetstid.

DeLaval Herd Navigator innehåller tre BioModeller (reproduktion, mastit och acetonemi) som återkopplar till systemet när varje individuell ko behöver provtas nästa gång, baserat på tidigare provresultat.

När du börjar din dag får du rapporter i DeLaval DelPro Farm Manager med de kor som behöver insemineras, dräktighetskontrolleras, behandlas eller som behöver få ytterligare uppmärksamhet.

Silotanken har placerats utanför stallet. Det frigör mycket plats inomhus.

Fakta om

Piparns Lantbruk Stora Skedvi, Dalarna

Ägare: Jonas Johansson med familj
Antal djur: 60 mjölkande samt rekrytering i ekologisk produktion
Produktion: 10 700 kg ECM Eko
Areal: 165 ha
Investering: Lösdriftsstall med DeLaval VMS, bandfoderanläggning och inredning

Bandutfodring är en flexibel lösning!

Familjen Johansson på Piparns ekologiska lantbruk i Stora Skedvi i Dalarna invigde ett nybyggt stall 2018. 34 kor flyttade från den gamla uppbundna ladugården till ett nytt fräscht lösdriftsstall med DeLaval VMS i fri kotrafik och utfodring med bandfoder. Besättningen utökades så att det nu är 60 mjölkande kor.

Piparns lantbruk är ett riktigt familjeföretag. Pappa Jonas och dottern Andrea arbetar båda heltid på gården, även om Jonas också är deltidbrandman. Hustrun Maria jobbar heltid utanför gården men hjälper till med sysslor hemma när det behövs. Dottern Malin delar sin arbetstid mellan hemmagården och en annan gård och sonen Pontus arbetar i bergbranschen men hjälper ändå till när han är hemma på gården.

Bandfoder är driftsäkert

Korna utfodras med kraftfoder i mjölkingsroboten, kraftfoder och kross i kraftfoderstationer och ensilage som mixats med salt och mineraler via en bandfoderfördelare. – Vi valde bandfoder för vi ville ha en enkel och driftssäker lösning och det tycker jag att vi har fått. Bandet går varannan timme och det driver kotrafiken på ett bra sätt. Det gör också att korna äter mer per dygn.

Enkelt att skapa grupper

Stallet är uppdelat i två sidor. De mjölkande är på ena sidan, kvigor och sinkor på den andra. Med bandfoderlösningen har

de delat upp bandet i fem olika sektioner, två på ena sidan och tre på den andra, och de kan välja hur mycket de vill utfodra i varje grupp. Det är mycket praktiskt.

– Vi har märkt att mjölkorna föredrar den halvan av foderbordet som är närmast mjölkingsroboten därför har vi programmerat in en högre mängd foder på den sidan. En av kraftfoderstationerna står mitt emot mitten av foderbordet. Där har vi programmerat in att de båda grupperna överlappar varandra så att det blir extra mycket foder just där. Korna står gärna och äter medan de väntar på sin tur i kraftfoderstationerna, berättar Malin.

Utfodringen kräver inte mycket arbetstid

På utsidan av stallet står mixern på behändigt avstånd från de plansilos där ensilaget lagras. Det tar ungefär 20 minuter per dag att fylla mixern med lastmaskinen och på så sätt förbereda dygnets utfodring. Det går åt ca 4,5 ton ensilage per dygn och med det når besättningen en produktion på 10 700 kg ECM.

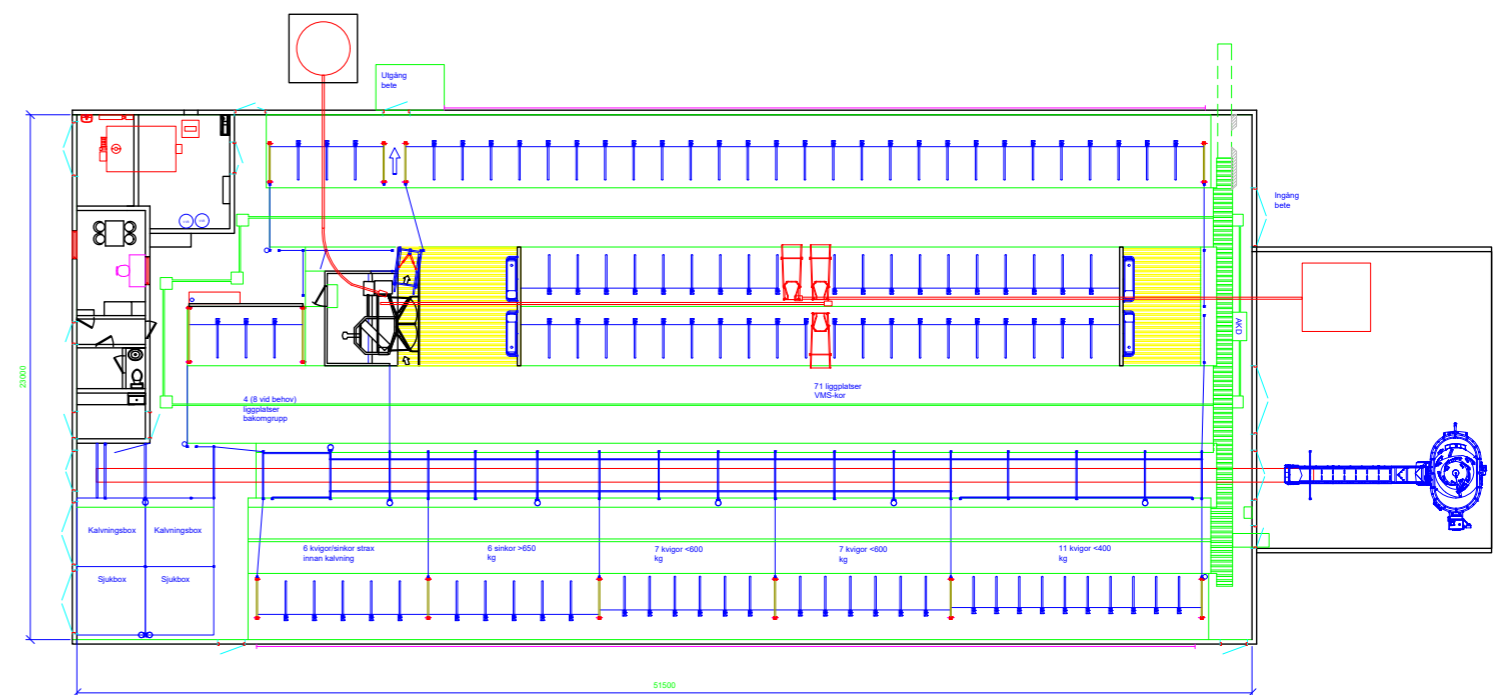
Jonas, Malin och Andrea är de familjemedlemmar som arbetar mest med mjölkproduktionen.

Det tog lite tid att vänja sig vid datorn

– 2018 var ett jobbigt år, berättar Jonas. Dels byggde vi och flyttade in djuren i ett helt nytt system och så kom torkan på det och tog musten ur oss. Det blev mer jobb vid datorn än vad jag hade förväntat mig men korna mår bra och producerar fint. Celltalen gick snabbt ner i det nya stallet tack vare tätare mjölkningar och bättre stallmiljö. Vi ligger på 2,7-2,8 mjölkningar per ko. Liggbåsen är mycket bättre än i det uppbundna stallet och även luften. Stallet ligger så att vinden oftast blåser igenom och det ger en bra arbetsmiljön både för korna och oss.

Det går inte att missa att hockeyintresset är stort eller vilket lag som det hejas på!

DeLaval:s säljare Carl Bäckman hjälpte familjen att planera och rita stallet med fri kotrafik.

Kotrafiken har gått från rusning på Essingeleden till lugn fjällväg och mjölken flödar!

I Hundsjö utanför Boden ligger familjeföretaget Erikssons Lantbruk som drivs av Lars Eriksson och hans fru Monica samt Lars bror Erik Eriksson. År 2000 byggde de ett nytt stall med mjölkgrup och 2012 bytte de ut mjölkgruppen mot en DeLaval VMS™ classic med Feed First system och 68 mjölkkopplatser.

Gården har haft Onlinerådgivning sedan 2018 då Lars kom i kontakt med DeLavals onlinerådgivning genom sin distriktssäljare Patrik Boström. Vi hade då problem med kotrafiken i stallet som inte fungerade bra och hade ojämnt flöde. Vi hade till exempel kö in till smartgaten och många djur stod i väntfällan för mjölkning och vi såg även i stallet att det var mer gödsel vid foderbordsgången än i liggbåsgångarna, vilket också tydde på felbelastning av kotrafiken.

Kotrafiken i stallet förbättrades väsentligt när vi satte in tre stycken kraftfoderstationer i liggbåsraden. Kön till smartgaten minskade och det blev bättre fördelning av djur till liggbåsen och foderbordsgången säger Lars.

Onlinerådgivningen har lyft gården till nästa nivå
Under 2019 blev det ett vakuum när det blev ett glapp i OnLinerådgivningen men när den startade upp igen för ett år sen har rådgivningen höjt oss ytterligare en nivå. Åsa Carlgren som är vår rådgivare idag har bland annat sett över kotrafiken och mjölkningstillstånd och det blev "nästan tomt i stallet men mjölken fortsätter komma ändå", säger Lars. Tidigare hade vi problem med 1:a kalvarna som oftast blev stående i samlingsfällan med 2,2 besök/dygn i snitt och runt 25 kg i avkastning till att vi nu är uppe i nästan tre besök per dygn och närmare 40 kg mjölk.

Vi använder oss också av fodertabeller nu vilket underlättar mycket när rätt djur får rätt mängd foder, speciellt vid nedtrappning kunde det vara svårt att hänga med själv manuellt förut.

Den digitala rådgivningen är framtiden

OnLinerådgivning fungerar mycket bättre än traditionell rådgivning med gårdsbesök tycker Lars, OnLine-rådgivaren kan "gå in" närsomhelst under dagen och jobba med gården vilket är mycket mer tidseffektivt även för oss. Det känns tryggt med denna typ av rådgivningen då det finns en otrolig mängd med information från VMS- och DelPro driftledningssystem att hämta och analysera. Jag får också hjälp med vad jag ska ha koll på i det dagliga arbetet med djuren i DelPro och jag kan alltid ringa eller maila min rådgivare och får snabb respons. Det digitala är framtiden, avslutar Lars vårt samtal med.

Fakta om

ERIKSSONS LANTBRUK
Boden, Norrbotten

Ägare: Lars och Erik Eriksson
Antal djur: ca 68 mjölkande totalt 170 djur
Avkastning: 10 800 kg ECM
Typ av kotrafik: FeedFirst
VMS Classic installerad: 2012

Vi älskar teamarbete!

Sätt den här trion i arbete på din gård och låt allt som behöver puttats, fräschas till, mjölkas, skyfflas och skrapas ske helt automatiskt för bästa produktionsresultat och djurhälsa samtidigt som du kan ägna dig åt intressantare arbetsuppgifter.

Automatisera ditt stall med DeLaval VMS V300/V310, DeLaval OptiDuo™ och den nya gödselroboten DeLaval robot collector RC.

INKLUDERAR:

- Trygghet och närhet till DeLaval representant
- InService™ All-Inclusive för VMS V300/V310
- Utrustning med mycket hög prestanda

DeLaval
DelPro™

Besluten börjar här.

DeLaval OnLine

Få hjälp med att övervaka ditt system och att ändra inställningar på system- och djurnivå som justeras efter din besättnings förutsättningar för bästa optimering.

Vill du veta mer?

Ring Åsa Carlgren
Telefon: 076-633 5318
E-post: asa.carlgren@delaval.com

Följ vägen mot god juverhälsa

Lyft juverhälsan till nästa nivå

Helena Håkansson, produktansvarig för hygriensortimentet.

”Bra juverhälsa är väldigt viktig för optimal mjölkproduktion. Väldigt många olika saker påverkar. Vi har produkter som ger förutsättningar för välmående djur och hög och säker mjölkproduktion. Här är några tips som snabbt kan hjälpa dig att lyfta din besättnings juverhälsa till nästa nivå!”

DCC gör att du kan kontrollera exakt celltal direkt i stallet. Mycket praktiskt.

Prova DryMaxx strömedelstillsats i liggbåsen, vid vattenkoppar och i kalvboxar! Motverkar flugor och håller torrt. Praktisk spridare gör det enkelt att sprida över stora ytor.

Skum, våtservetter eller en skvätt såpa rengör betydligt bättre än enbart ljummet vatten.

TA EN **360°** TITT ÖVER JUVERHÄLSAN

Med PeraDis kan du desinficera såväl mjölkningsorgan som ytor. För VMS V300/ V310 finns Pure Cup Flush (PCF) för automatisk desinficering mellan varje ko.

Sommartips! Proactive Plus innehåller extra mjukgörare, bra för kor som vistas ute i sol och vind. IodoFence (dopp) ger solskydd.

Vill du prova Evanza™? Din servicetekniker har organ för utlåning! Fråga!

Är du Guldkund hos oss? I så fall får du rabatt på alla ovan förbrukningsvaror.

(Gäller inte Evanza eller DCC-apparaten, men väl DCC-kassetterna. Cloverspengummi och Evanzakassetter ingår i GummiDirekt)

Före mjölkning

1 Förhindra spridningen av smittämnen mellan kor
Att använda handskar minskar i hög grad risken för att sprida bakterier mellan kor.

2 Rengör alla spenar ordentligt
Såpa och skum tar bort smuts och minskar effektivt antalet bakterier på spenarna.

Under mjölkning

3 Slangdragning och placering
Korrekt slangdragning ger hög mjölkningseffektivitet tillsammans med DeLaval slangar.

4 Spenpets-kondition
Förbättra genom att använda Clover™ eller Evanza™, båda med klöverformat spengummi.

Mellan mjölkningar

7 Rena och torra liggbås
DeLaval DryMaxx har en enorm uppsugningsförmåga och förbättrar hygien i liggbåsen.

8 Kontrollera celltalen regelbundet
Vill du upptäcka (sub)klinisk mastit snabbt och enkelt? Använd DCC celltalsräknare.

Efter mjölkning

5 Använd spendopp
För kraftfull desinfektion, använd TriFender, Proactive Plus eller IodoFence med återbildande fritt jod (patent).

6 Desinficera mjölkningsorganen
Förhindra smittspridning. Använd DeLaval PeraDis för desinficering av mjölkningsorganen.

Nötcenter Viken investerar i sin mjölkproduktion

Lantmännen har målsättningen att nå toppnivåer inom mjölkproduktion på sin försöksgård Nötcenter Viken och för att nå dit kommer de att under 2021 installera totalt sju moderna mjölkningsrobotar från DeLaval.

Framgångsrika projekt ska bli fler

Lantmännen har under de senaste åren bedrivit ett antal framgångsrika projekt för att höja produktionsresultaten på sin försöksgård Nötcenter Viken. Nu genomförs en stor satsning för att kunna ta produktionen till ännu högre nivåer, när den gamla karusellen ersätts av sju mjölkningsrobotar, VMS™ V300 och VMS™ V310, från DeLaval.

– De satsningar vi gjort i verksamheten de senaste åren har gett resultat. Huvudsakliga framgångsfaktorn är riktigt bra foder och välbalanserade foderstater, men bra management har i stor grad också bidragit till att produktionen stigit till snubblande nära 13 000 kg ECM. Nu vill vi ta produktionen och försöksverksamheten till nya nivåer och då behöver vi ny mjölkningstrutning. Med de nya robotarna kommer vi bättre kunna nyttja kornas fulla potential, samtidigt som vi mer precist kommer kunna styra våra foderförsök, säger Ulrika Nilsson, driftschef på Nötcenter Viken.

På Nötcenter Viken finns två djurstallar där den ena kommer att förses med fyra DeLaval VMS V300 som kommer att mjölka de kor som är i senare delen av laktationen. Det är också en av dessa som kommer att användas i viktiga foderförsök.

I det andra stallet installeras tre DeLaval VMS V310, som utöver de funktioner som finns i V300 har den unika funktion RePro™ som identifierar brunst och dräktighet genom att mäta nivån av progesteron i mjölken baserat på en avancerad biomodell. Här kommer nykalvade kor mjölkas fram tills de bekräftats dräktiga.

Teknik är vägen framåt

– Lantmännen tror på en konkurrenskraftig svensk mjölkproduktion och vill driva utvecklingen framåt. Vår ambition är att verksamheten på Nötcenter Viken ska ligga i topp vad gäller avkastning, djurhälsa och klimatpåverkan, och investeringar inom ny teknik är en förutsättning för att ta oss dit, säger Kristina Gustafsson, foderchef på Lantmännen.

Projektet är i full gång

– Projektet är ingång och det händer mycket i stallarna nu. Nya rör för transport av mjölk är dragna och den nya silotanken är redan på plats. Nästa steg är att installera vakuumpumpar. Det är mycket spännande att vara med i processen och lite stressigt för prioritet ligger naturligtvis på att djuren måste må bra under tiden, berättar Ulrika.

De tre DeLaval VMS V310 kommer att vara på plats i juni och hela projektet beräknas bli klart under september 2021.

– Vi ser alla fram emot att få börja arbeta i det nya mjölkningssystemet med alla de möjligheter som det ger. De involverade från DeLaval är duktiga på att förklara varje steg de arbetar med och engagera oss som arbetar i stallet. Det är positivt, tycker Ulrika.

I höstens nummer av Stalltipset kommer vi att berätta mer om hur det gått på Nötcenter Viken.

Ulrika Nilsson, driftschef på Nötcenter Viken tillsammans med korna i stallet.

Den 15e mars togs det första spadtaget. På bilden är Ulrika Nilsson och Jörgens Bygg.

Med Evanza™ känner vi inte längre någon stress inför att byta spengummi!

– Sedan vi installerade **Evanza** är det mycket lättare att mjölka kor med små spenar och man inte är lika trött i axlar och armar efter ett mjölkningsspass. Dessutom slipper man ju stressen inför slitgöret med att byta spengummi, säger bröderna **Fredrik och Johan Åkerblom** enstämmigt.

Företaget Åkerbloms gård på gården Kviugns i Stenkumla är ett familj jordbruk som ligger vackert med utsikt över en dalgång strax söder om Visby på Gotland. Där bedriver bröderna Fredrik och Johan mjölkproduktion med 180 mjölkande kor och 250 ha åker. Bröderna sköter mjölkningen själva.

– Vi hade ju läst om Evanza tidigare så när vår servicetekniker frågade om vi vill prova så blev vi nyfikna och testade ett Evanza mjölkningsorgan. Vi märkte stor skillnad direkt, särskilt på de kor som vi hade haft problem med tidigare.

Mjölkestallet består av 2x16 platser och byggdes 2015 och är nu en luftig och sval plats som fungerar utmärkt. Gropen var lite speciell eftersom den ena sidan bestod av Harmony Plus-organ från deras tidigare, mindre mjölkgrup.

Fakta om

ÅKERBLOMS GÅRD
Stenkumla, Gotland

Ägare: Bröderna Fredrik och Johan Åkerblom
Antal kor: 180 mjölkande
Produktion: ca 12 000 kg ECM
Anläggning: Parallellstall 2x16

Den andra sidan bestod av en äldre modell av mjölkningsorgan, TF350, som köpts in begagnade från en annan gård.

– Det blev faktiskt en hel del service på de gamla mjölkningsorganen och att byta spengummi på 32 stycken mjölkningsorgan var ett slitgöra som man drog sig för att göra. Efter att ha provat Evanza var det ett lätt beslut att byta ut alla organ på en gång.

– Vi märker ju att själva organen är lättare och enklare att arbeta med. Evanza klarar också kor med små spenar mycket bättre, det blir mindre pys, mer skonsam mjölkning och mjölkningen går snabbare. I besättningen finns en 4-5 kor med små bakspenar som pekar inåt, som det ofta var problem med tidigare. De fick helt enkelt mjölkas sist i raden, oavsett var de stod och vi fick stå och hålla i mjölkningsorganet under hela mjölkningen på de här korna så att organet inte skulle trilla eller sparkas av. De andra korna på den sidan fick vänta tills den kon var klar.

Det problemet har helt försvunnit.

Vi rekommenderar absolut andra att prova Evanza, avslutar bröderna.

PROVA DU MED!

Vi har Evanza-organ för utlåning för dig med grop eller karusell. Fråga din servicetekniker!

Vår nya stjärna!
DeLaval Evanza™

Fakta om

STARREDS GÅRD
Sexdrega, Västergötland

Ägare: Martin och Debbie Wennerstrand-Johansson
Antal kor: 120 mjölkande
Produktion: ca 10 200 kg ECM
Anläggning: Tandemstall 2x4

Evanzaköpet gav mersmak!

Martin och Debbie Johansson hittade sin drömgård 2009. Där fanns en mjölkgrup från 2001 och 45 kor. Martin fyllde på med ytterligare 60 kor som han kunde ta med från sin föräldragård. De byggde ut stallet en bit så de fick plats med ytterligare 20 koplats. Familjen gör allt arbete på gården själva såväl mjölkning som odling och gödselkörning. – Våra tre söner hjälper till så mycket de kan och att vara ett team hela familjen gör att arbetet blir lättare och roligare, berättar Debbie.

Martin har huvudansvaret för mjölkningen och Debbie mjölkar oftast varannan morgon. Gården har ett tandem-stall med 2x4 platser och fram till hösten 2020 fanns där Harmony mjölkningsorgan som hade hängt med sedan gropen byggdes och två av dem var riktigt slitna. Då uppmärksammade Martin att DeLaval's nya organ **Evanza™** hade vunnit Elmia innovation Award och ringde upp sin

servicetekniker **Kristoffer Larsson** för att beställa två stycken. Tanken var att sedan byta ut organen varter efter på lite sikt.

– Men både jag och Debbie märkte snart hur mycket trevligare det var att mjölka med Evanza-organen. Det gick lättare att få på dem och de sluter åt bättre om spenarna så att det blir mindre pys. De sitter dessutom kvar mycket bättre under mjölkningen.

De väger också mindre, när man räknar på att mjölka 120 kor två gånger om dagen blir det många kilo mindre per dag och det sparar kroppen. Därför tog det bara två månader innan jag ringde Kristoffer igen och beställde ytterligare sex stycken för att få helt nytt i gropen, berättar Martin.

– Det är naturligtvis extra bra att spengummina kan användas dubbelt så länge och att det är lätt att byta dem. Vi kan varmt rekommendera Evanza till andra, säger både Martin och Debbie.

Se över dina elstängsel inför betessäsongen

Snart är det dags att släppa ut djuren på bete. Se till att vara förberedd. En bra ide är att kontrollera att stängslen som sitter uppe är intakta. Kontrollera stolpar, tråd och isolatorer. Laga och komplettera vid behov. Se över övrig utrustning, kontrollera att aggregaten fungerar, samt om du behöver köpa till fler stolpar och tråd. Jordningen är också viktigt att se över.

Elstängselaggregat

Om du gör i ordning nya hagar är det första du måste bestämma om du ska ha ett batteridrivet eller ett nätdrivet aggregat. Om det är möjligt bör man använda ett nätdrivet aggregat som har lägre driftskostnader.

Det man huvudsakligen går efter när man väljer aggregat är hur högt över marken den nedersta tråden ska sitta och hur långt stängslet är. Till får väljer man därför ett kraftigt aggregat, på grund av att den nedersta tråden inte sitter mer än ca 30 cm över marken. Till hästar räcker det med relativt svaga aggregat, därför att den nedersta tråden sällan sitter lägre än 60 cm. Av samma anledning väljer man de kraftigaste aggregaten till permanenta elstängsel. Dom är ofta mycket långa, med mycket undervegetation.

Ju kraftigare aggregat väljer, desto större säkerhetsmarginal har du då vid oförutsedda händelser, som att en gren eller liknande kommer emot stängslet eller att djur som inte är vana vid elstängsel kommer i kontakt med det.

Tråd

Tråd väljs efter vilket slags stängsel som ska sättas upp. Till flyttbara stängsel används alltid lätta polyestertrådar eller band, eftersom stängslet ska flyttas flera gånger under säsongen.

Observera att det är viktigt att använda trådar/band med lågt motstånd. Vilket motstånd tråden har finns angivet i Ohm/m på rullen. Exempelvis innebär 0.2 Ohm/m en mycket bra strömledningsförmåga, medan 14,4 Ohm/m är dålig ledningsförmåga.

Vidare bör man välja tråd/band med bra kontrastverkan. Svart och vit färg har en avsevärt bättre kontrastverkan och synbarhet än t ex orange tråd.

Till permanenta elstängsel bör man endast använda försträckt trippelgalvaniserad ståltråd. Denna speciella kvalitet på ståltråd har tre gånger så tjock galvanisering jämfört med vanlig ståltråd och den töjer sig inte heller när den utsätts för väder och vind.

Stolpar

Valet av stolpar beror också på vilket slags stängsel som ska sättas upp. Till flyttbara stängsel väljer man lätta stolpar av glasfiber, plast eller fjäderstål. Det är stolpar med låg vikt som är lätta att bära med sig och mycket enkla att sätta upp. Kom ihåg att använda trästolpar som hörnstolpar även till flyttbara stängsel.

Till permanenta stängsel rekommenderar vi tryckimpregnerade furustolpar. Ju kraftigare aggregat man har, desto större säkerhetsmarginal har man också för oförutsedda händelser, som att en gren eller liknande kommer emot stängslet eller att djur som inte är vana vid elstängsel kommer i kontakt med det.

Isolatorer

Till galvaniserad tråd rekommenderar vi långtidisulator eller ringisulator. Till ringisolatorn finns verktyg för att enkelt kunna skruva fast isolatorn med skruvdragare.

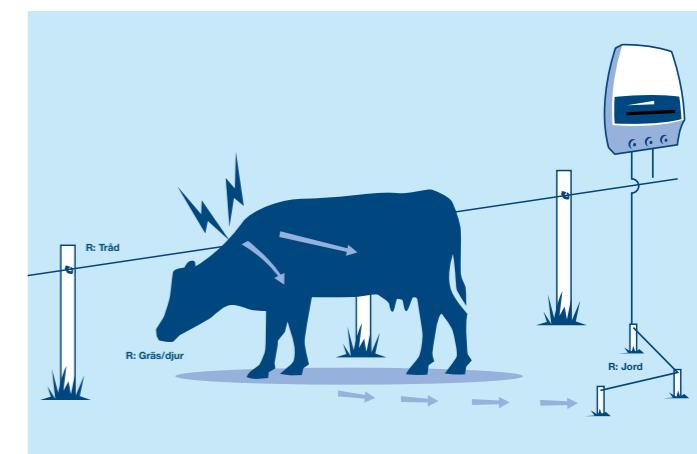
Elstängseltestare

En digital voltmeter är ett praktiskt verktyg för felsökning när elstängslet inte fungerar som det ska. Den kan även användas för att kontrollera att stängslets är tillräckligt jordat.

Jordning

Dålig jordning är ett vanligt fel. Så här kontrollerar du jordningen: Kortslut stängseltråden mot marken med ett järnspett ca 100 m från elstängselaggregatet. Därefter mäts spänningen mellan jordtaget och marken. Är spänningen mer än 0,3 kV (300V) är jordtaget otillräckligt och behöver förbättras med fler jordspett.

Monica Thörner (i mitten) tillsammans med två säljare från DeLaval som båda jobbat på projektet på Norra Averstad, Jan-Erik Ström och Mikaela Melander.

"Vi fick vänta länge men nu har vi ungdjursstallet på plats!"

Monica Thörner på gården Norra Averstad berättar att väntan på investeringsstöd gjorde att flera år hann gå innan bygget äntligen blev av. Men så här i efterhand var tur i oturen. Ungdjursstallet de har idag ser helt annorlunda ut än den första ritningen. Ibland är det bra att beslut får mogna fram.

Ett projekt som hann förändras

Familjen Thörner började sina diskussioner med DeLavals säljare **Mikaela Melander** redan 2017. Då ville de utöka sin mjölkkningsanläggning med en fjärde DeLaval Classic och bygga ett tjur- och ungdjurstall.

Men besked om investeringsstöd drog ut rejält på tiden och då hann familjens tankar gå i nya banor. Dels lanserade DeLaval den nya mjölkkningsroboten VMS V300 och dels blev tankarna på tjuruppfödning inte lika intressant längre.

Sören Thörner ville ha en uppdaterad offert från DeLaval och eftersom Mikaela hade hunnit gå på föräldraledighet blev **Jan-Erik Ström** den som fick åta sig projektet. När Mikaela började arbeta igen samarbetade båda så gården fick lite mer projektresurser än andra gårdar.

Den här gången handlade offerten om fyra nya mjölkkningsrobotar och ett ungdjursstall enbart för kvigor och denna gång kom investeringsstödet och bygget drog igång. I oktober 2020 släpptes djuren in i det nya stallet.

Ungdjursstall med 250 platser

Ungdjursstallet är uppdelat på två sidor med foderbord som försörjs via en bandfoderanläggning. På den ena sidan är det

fem grupper med kalvar i olika åldrar och på den andra är det fyra grupper med kvigor och sinkor. Det finns även fyra rejäla kalvningsboxar med behandlingsfronter.

På kalvsidan finns enskilda kalvboxar till de allra yngsta och därefter en grupp som utfodras med kalvamma och när de är avvanda flyttas de mellan grupperna med liggbås vartefter de växer.

– Vi valde att ha endast en övergång mellan liggbåsraderna i varje grupp för att underlätta förflyttningar. Har man två övergångar blir det lätt att djuren springer runt och blir svåra att hantera, berättar Monica.

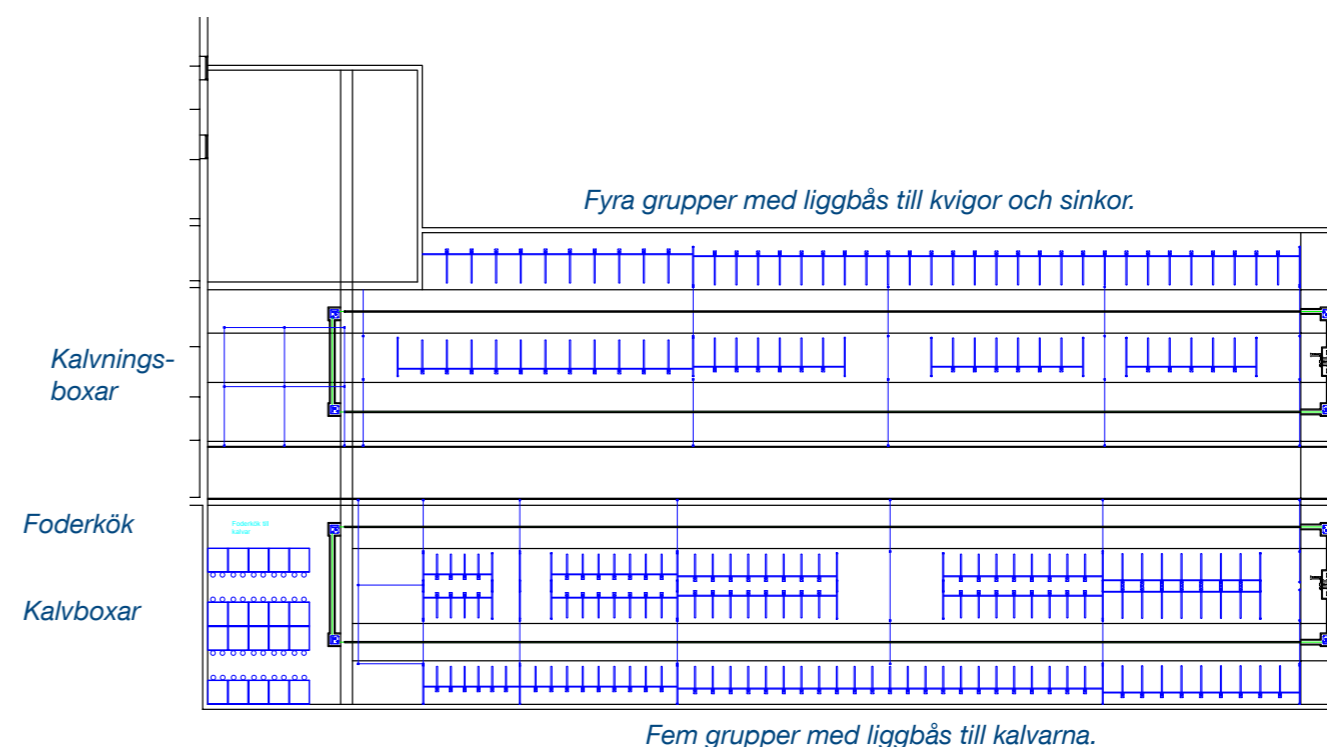
Ventilationen

Stallet har skorstenar på nocken och ventilationspaneler som styrs automatiskt genom en väderstation placerad på taket kopplad till en givare inne i stallet.

– Ventilation fungerar mycket bra, det är verkligen bra luft inne i stallet, säger Monica.

Inredningen

Inredningen i stallet är CC1800 i liggbåsen och foderfronter HL10 och DS från DeLaval. Även kostallet blev renoverat med ny inredning.

Utgödningen

Stallet har två stycken kättingutgödning DeLaval AKD140. En på varje sida. Det är en rejäl och hållbar utgödning.

Utfodringen

Vid ombyggnationen valde familjen att ta bort den rälshängda fodervagnen i kostallet och ersätta den med bandfoder både i kostallet och det nya ungdjursstallet.

En stigande transportör går från två DeLaval ORB rivarfickor till ett tre-metersband som kan växla drivhåll. Åt ena hållet går fodret till kostallet och åt det andra till ungdjursstallet. Rätt mängd foder styrs enkelt till varje grupp.

– Nu har vi en mycket mer lättarbetad produktion än tidigare, det tog längre tid än vad vi hade tänkt oss men nu är vi nöjda, konstaterar Monica.

Fakta om

NORRA AVERSTAD

Säffle, Värmland

Ägare:

Sören, Monica och Håkan Thörner
Antal djur: 220 mjölkande kor plus sinkor och rekrytering.

Areal: 430 ha odlingar och bete

Investering:

Ungdjursstall för kvigor med 250 platser

2 DeLaval VMS™ V300

2 DeLaval VMS™ V310

Läs mer om hur Monica arbetar med de olika VMS på sidan 7

Fyra rymliga kalvningsboxar gör det lätt att hantera kalvningarna.

Kalvsidan av stallet har fem grupper. Den närmast på bilden är en box med kalvamma. Därefter följer grupper med liggbås.

Emelie och John Nero valde att bygga sitt dikostall som ett lösvirkeshus i trä.

Genomtänkt dikostall med fokus på komfort

På gården Slättefall har **John och Emelie Nero** valt att investera i ett nytt dikostall för 46 kor med rekrytering.

– Vi har gått och planerat för ett nytt dikostall egentligen ända sedan vi träffades för 13 år sedan men det blev mer aktuellt när vi tog över gården från Johns föräldrar för två år sedan, berättar Emelie.

Ny foderanläggning kortade arbetstiden

Både Emelie och John arbetar utanför gården så det var viktigt att det nya stallet var rationellt och att det var enkelt att utföra arbetsmomenten för en person.

– Under tiden vi planerade stallet var vi runt mycket och tittade på olika lösningar. Tomas Johansson, den byggare vi valde att anlita för det nya stallet blev till mycket stor hjälp i planeringen, berättar John.

Efter mycket rådgörande både med Tomas och Lars Karlsson, distriktsäljare på DeLaval enades man kring ett lösvirkeshus i trä med innertak.

– Vi ville väldigt gärna ha ett stall i trä, berättar Emelie. Anledningen till att vi valde innertak var för att få en jämn temperatur i stallet året runt.

– Vi bor i ett blåshål och därför ville vi inte ha öppna sidor på stallet, berättar John. Dessutom var det en väldigt prisvärd lösning. Det är ett tvåraderssystem för dikoavdelningen så att varje ko har en egen plats vid foderbordet.

På andra sidan foderbordet är rekryteringsdelen i ett enraderssystem. Familjen valde breda skrapgångar vid foderbordet så att korna enkelt kan passera de som äter vid foderbordet.

Hela stallet känns väldigt genomtänkt, Lars och byggaren gjorde kontinuerligt justeringar under byggets gång för att få fram den bästa lösningen.

Lars Karlsson, DeLaval distriktsäljare, Emelie och John Nero

Behandlingsfronten gör det enkelt att fixera kon i kalvningsboxen.

– Vi valde utrustning från DeLaval framförallt för att det var prisvärt men också för servicen. Hjälpn från Lasse under planeringen och installationen har varit väldigt värdefull. Det är bra kvalitet på produkterna och vi vet att det finns utbildade servicetekniker i vårt närområde både nu och om 10 år.

Fodersystemet

– Vi valde en självlastande rundbalsupprullare med sidoelevator. Det gör att vi kan fylla upp med rundbalar för flera dagar som man sedan lastar vagnen med. Det går enkelt för en person att fylla på vagnen. Med sidoelevator kan vi ge olika foder till ungdjuren och dikorna, det gör också att vi behöver putta mindre mängd foder, säger John.

Belysningen

Med DeLavals LED belysning för låga tak har stallet blivit ljust. Under natten räcker nattbelysningen till för att man ska kunna se till djuren utan att behöva tända upp fler lampor.

Inredning

– Vi är särskilt nöjda med behandlingsfronten i kalvnings- och sjukboxarna. Det är enkelt att fixera kon vid behov och på ett säkert sätt. Diagonalfronterna gör att vi inte får något foderspill. Kalvgömmorna är placerade framför liggbåsen.

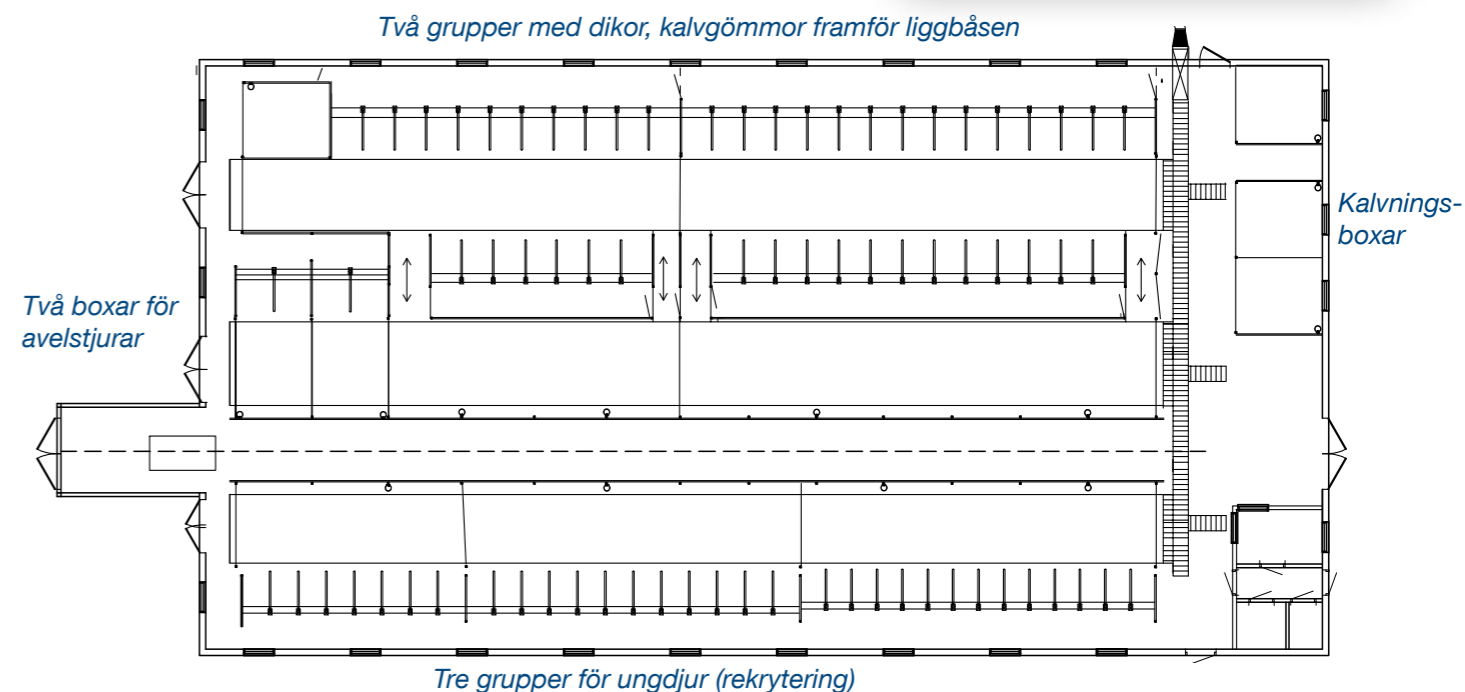
Utgödslingen

I skrapgångarna valde de en traditionell hydraulisk utgödsling som körs manuellt med automatiskt stopp tre gånger per dag. Lösningen är beprövad och enkel att underhålla. – Vi är väldigt nöjda med skrapresultatet från skraporna, berättar Emelie.

– Vi ser ljust på framtiden som köttdjursproducenter. Vi tror konsumenterna fortsatt kommer efterfråga svenskt kött och att avräkningspriserna kommer fortsatt ligga på en stabil nivå. Nu är vårt mål att fylla upp stallet berättar Emelie.

Fakta om **SLÄTTEFALL**
Bodafors, Småland

Ägare: John och Emelie Nero med barnen Engla och Otto
Antal djur: Just nu 33 dikor samt rekrytering av rasen Hereford. Målet är 46 dikor. Två avelstjurar
Areal: 50 ha åker och bete
Investering: Självlastande rundbalsupprullare, LED-belysning, inredning och utgödsling

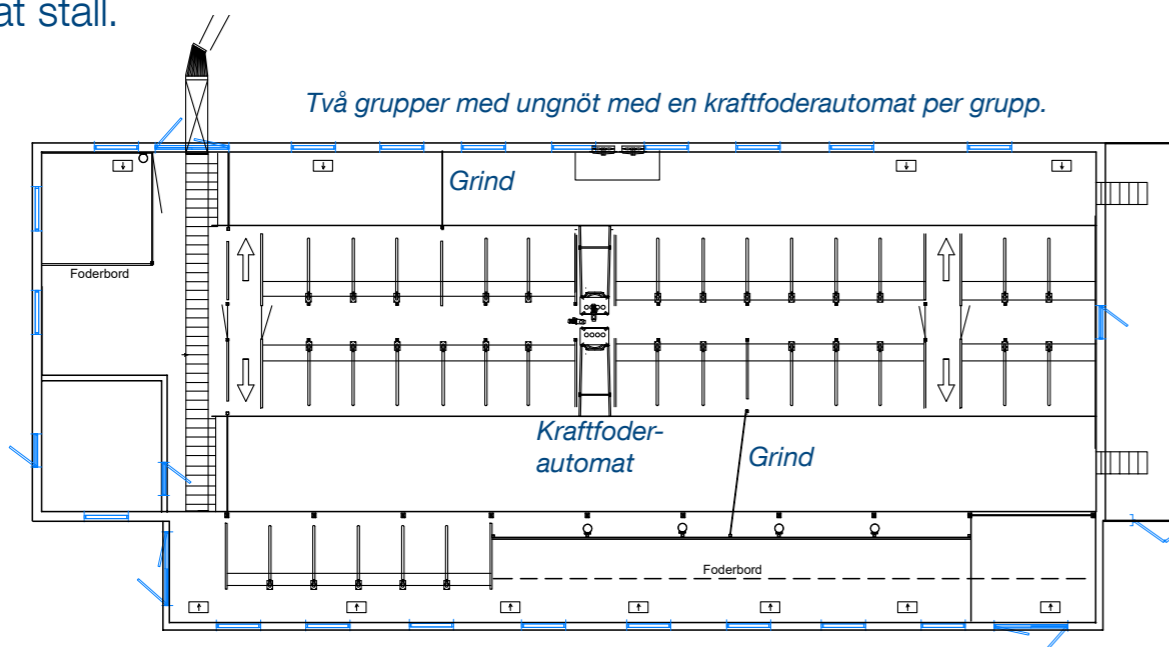

Nytt tjurstall i gammal ladugård

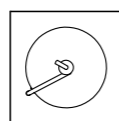
Att bygga om en gammal ladugård till ett modernt lösdriftstall är inte lätt. **Per och Roy Johansson** lade mycket tid och energi på planeringen och resultatet blev ett ljusst, rationellt och lättarbetat stall.

Med datorn som styr kraftfoderstationerna är det enkelt att styra givorna till tjurarna. Kraftfoderstationerna ger jämnare tillväxt och sparar mycket arbetstid.

PLANRITNING

Kraftfodersilo

Den gamla uppbundna ladugården på gården hade inte använts för mjölkning sedan 1993. Familjen hade under en tid dikor i ladugården men 2014 investerade de i en helt ny byggnad för dikoproduktion och då blev den gamla ladugården tom.

Roy och Per började under föregående år att planera för att behålla tjurkalvarna och föda upp dessa till tjurar på gården.

– Vi ville utöka produktionen och behålla ca 40 tjurar och den gamla byggnaden fanns där. Vi ville att den skulle komma till nytta, berättar Roy. Vi hade redan installerat solceller på taket där för några år sedan.

Att bygga om en gammal ladugård till ett modernt lösdriftstall är inte lätt och det krävdes mycket planering tillsammans med Lars Karlsson, distriktssäljare på DeLaval innan man kom fram till bästa lösningen.

– Vi funderade ett tag på spaltboxar men valde till slut liggbås med skrapgångar. Vi tror att konsumenterna i framtiden inte kommer acceptera spaltboxar som ett djurvänligt stallsystem, berättar de båda bröderna.

Ombyggnationen

Båda bröderna jobbar delvis utanför gården så det var viktigt att det nya stallet blev rationellt och enkelt att sköta rutinerna. Stalldelen i gamla ladugården förlängdes genom att man tog den gamla logen i anspråk. För att bredda stallet och på så sätt få plats med ett foderbord byggdes ett snedtak längs med långsidan. Alla gamla stolpar byttes ut och ersattes av stolpar i stål. Resultatet är ett tvåraderssystem och en kraftfoderstation i var skrapgång. Utfodringen sker med en begagnad rundbalsupprullare.

Kraftfoderstationer

– Vi valde att investera i kraftfoderstationer för tjurarna. För att bättre kunna reglera givorna och därmed styra tillväxten bättre. Detta gör att vi kan leverera större djurgrupper där alla djur har samma slaktvikt. Med kraftfoderstationerna sparar vi mycket arbetstid och vi får inte heller något foderspill. Vi säkerställer att rätt djur får rätt kraftfodergiva i förhållande till deras vikt eftersom vi regelbundet väger djuren. Kraftfoderstationerna styrs av en enkel dator. Redan nu ser vi att tjurarna växer lika bra som innan men med mindre mängd kraftfoder. I kraftfoderstationerna ger vi tre olika foder: Höstvetekorn, mineraler, koncentrat.

Utgödsling

– Vi valde en traditionell hydraulisk utgödsling. Den är robust och enkel att underhålla. Kulverten var i gott skick eftersom vi renoverade den för inte så länge sedan, säger Per.

Inredning

– Vid foderbordet blev diagonalfronter eftersom de ger mindre foderspill och det stämmer verkligen. Spillet är nästan obefintligt. Liggbåsavskiljarna är desamma som i dikostallet eftersom vi är väldigt nöjda med dessa.

Vi valde DeLaval som samarbetspartner mycket tack vare servicen. Dels från Lasse, vår distriktssäljare men också för att det alltid finns en DeLaval servicetekniker i närheten. Det är en trygghet att veta att det finns reservdelar och utbildad personal den dagen saker går sönder. Totalt lägger vi ca en timme morgon och en timme på kvällen för de dagliga rutinerna. Självklart mer under kalvningssäsongen.

Vi tror på framtiden för svensk nötköttsproduktion. Konsumenterna kommer fortsätta köpa svenskt kött.

Stalldelen i gamla ladugården förlängdes genom att man tog den gamla logen i anspråk. Stallet breddades också genom att bygga ett snedtak längs med långsidan för att få plats med ett foderbord.

Fakta om **GATU**
Vetlanda, Småland

Ägare:
Bröderna Per och Roy Johansson
Antal djur: 60 dikor, 24 kvigor samt 40 tjurar
Areal: 145 ha åker och bete
Investering:
Ombyggnation av gammalt mjölkstall till lösdrift för tjurar.

Granngårdens butiker har utökat sitt sortiment med fler produkter från DeLaval!

Granngården gör en satsning på att ha ett mer utökat sortiment i butikerna för att kunna serva Sveriges mjölkproducenter med ett bra produktsortiment. Vi besöker Granngården i Växjö och träffar på butikschefen Heli Vilmi som brinner för att ha en bra butik som kunderna kan uppskatta.

Lantbrukskunder är mycket viktiga

För ett halvår sedan har DeLaval sortiment flyttat till en mer central plats i butiken.

Heli har märkt en stor skillnad och berättar:

– Kunder som köper DeLaval produkter säger spontant: "Vad bra!". Jag ser att de nu handlar på ett annat sätt, kunderna går längre tid och kollar i butiken, så det måste vara att de tycker det är en mer intressant butik nu.

– Allt DeLaval sortiment är nu samlat på en plats, plus att det finns andra produkter aktuella för lantbrukare exponerade i närheten. Just lantbrukare är för oss på Granngården i Växjö en viktig kundgrupp, uppemot 25 % av vår omsättning går just till lantbrukare.

– När ledningen på Granngården fattade beslut för ca ett år sedan att än mer satsa på lantbrukskunder så blev jag glad. Det var ett jättebra beslut. Så snart vi fick byggt om så märkte vi skillnad hur kunderna tog emot det.

Fler Granngården butiker satsar på DeLaval

Ett flertal av Granngårdens drygt 100 butiker har blivit ombyggda, och flera har fått ett utökat DeLaval sortiment.

Butikschef Heli Vilmi har jobbat på Granngården sedan 2012. Under 2019 flyttades butiken till nya lokaler och Heli fick möjlighet att forma sin nya butik.

Heli berättar vidare:

– Vi hälsar alla kunder välkomna. Vi är ett bra team som jobbar i butiken, och vi tycker alla att det är kul att komma till jobbet. Vi har som mål att uppmärksamma alla kunder och att de ska ha lätt att hitta produkter och att det samtidigt ska vara lätt att få hjälp av oss.

– När vi nu senast byggt om i hyllorna där DeLaval produkterna finns, så ser vi att de produkter som kommer fram och som syns bättre, då säljs de bättre och fler och nya kunder har hittat hit till oss på Granngården.

DeLaval sortiment har fått en mer central plats i Granngårdens butik i Växjö.

Värmestress är ett minne blott på Pålstorp!

2018 var den varmaste sommaren i mannaminne. Hos familjen Pettersson i Pålstorp stod luften helt still i stallet och korna stod och flämtade.

– Vi ringde vår servicetekniker Marcus Linderoth och beställde fläktar DDF1200 och nu ser vi att de faktiskt gör nytta året om, berättar Conny Pettersson.

Gården Pålstorp ligger i Fjugesta någon mil söder om Örebro. Gården har funnits i släktens ägo sedan 1726 så det är många generationer som bott och brukat jorden på den här platsen. Idag drivs den av Conny Pettersson, sonen Markus och brorsonen Simon.

Lösdrift byggd 2008

Det senast byggda stallet är en lösdrift med DeLaval VMS men även det äldre uppbundna stallet är i drift. Totalt finns 120 mjölkkor plus rekrytering och tjurar på gården.

2018 blev stallet med kylfläktar

Men det var först tio år senare som stallet fick kylfläktar.

– Det var den varmaste sommaren i mannaminne och hettan höll i sig länge. Vi såg att korna inte mådde bra och mjölkproduktionen påverkas direkt när djuren blir värmestressade. Vi hade läst om kylfläktar från DeLaval så

jag ringde vår servicetekniker Marcus Linderoth och bad honom beställa hem, berättar Markus.

Kylfläktarna både kyler och cirkulerar luften

– Vi såg en märkbar skillnad. Luften stod stilla innan vi hade fläktarna. Nu cirkuleras luften och kyler ner korna och klimatet blev direkt mycket bättre, inflikar Simon.

– De är frekvensstyrda och styrs efter temperaturen men de gör nytta året om, säger Markus.

– Vi har inte lika mycket flugor nu, de gillar inte att luften rör på sig, berättar Simon.

– Ja, säger Conny, vi är verkligen nöjda med kylfläktarna, vi har fått ett bättre och jämnare klimat i hela stallet.

Se över vattenkaren i tid – djuren behöver friskt vatten på betet!

Tiden går fort, snart är det dags att släppa djuren på bete, se över och planera tillförseln av vatten redan nu. Djuren skall ha tillgång till friskt och rent vatten även under betesdriften.

Använd vattenkar som är tillverkade speciellt för betesdrift.

Högproducerande mjölkkor har stort behov av vatten av bra kvalitet och utan tillräcklig tillgång av vatten blir mjölkproduktionen lidande. Detta gäller självklart även när djuren är på bete och här ställs samma krav på kvalitet som mängd. Korna vill ha stora drickytor och inte gå för långt för att få tag i vatten. Flera kar ger också en bättre effekt. Det lönar sig med andra ord att ha sett till att beteskaren är i ordning innan betessäsongen startar.

Beteskar P450, P650 och P1000

Dessa kar är tillverkade för betesdrift, flottören monteras skyddad i ett speciellt skyddat utrymme. Karen har tömningsplugg för enkel spolning och rengöring.

- Tillverkat i UV-motståndig plastmaterial av hög kvalitet
- Passar till nöt och häst
- Oval form ger mer plats för djuren
- Enkelt att rengöra med stort dräneringshål
- Inbyggd spillkant minskar vattenspill
- Flottör kan eftermonteras för automatisk fyllning
- 3 storlekar 450 l, 650 l och 1000 l

Fakta om

PÅLSTORP
Fjugesta, Närke

Ägare:
Conny Pettersson
Antal djur: 120 mjölkande, rekrytering och tjurar
Areal: 200 ha åker inkl. arrende
Avkastning: 10 900 kg ECM
Byggt: 2008

Ny tjockare och mjukare båspallmatta ökar kornas liggtid

Nu utökas DeLaval's sortiment av liggunderlag med en tjockare och mjukare matta, **DeLaval RM32**. Den kommer att finnas i två varianter, dels den klassiska **singelmattan** som läggs på varje plats, dels en **pusselmatta** som bildar en sömlös båspall. Mattan är 32 mm tjock och har konformade dobbar på undersidan för att öka svikten i mattan.

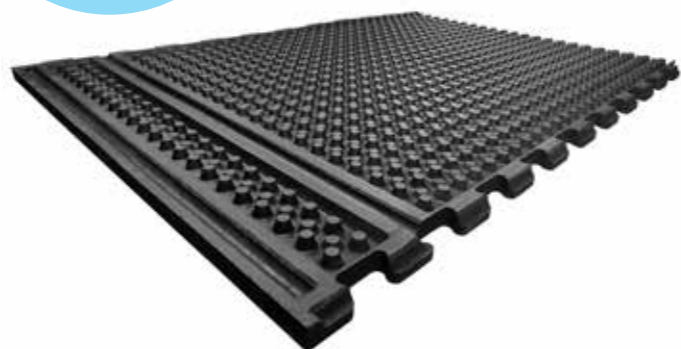
Mjölkkors liggplats är mycket viktigt för deras välbefinnande och mjölkproduktion.

DeLaval RM32S är en singelmatta som ger kon en bekväm liggplats.

NYHET!

Med DeLaval RM32P kan du pusslar ihop en bekväm, sömlös båspallsrad.

Under ideala förhållanden ligger kor ner i ungefär 14 timmar per dag. Under den tiden sover de bara i 30 minuter. Om liggplatsen inte är tillräckligt bekväm, minskar vilotiden. Om korna inte kan lägga sig ned när de behöver, kommer de att stå upp för länge, vilket inkräktar på deras naturliga beteende.

När de väl lägger sig ned kommer de att ligga alltför länge. Det innebär att de äter och dricker mindre, går mer sällan till foderbordet och därmed får i sig mindre torrsbstans. Om korna intar färre mål mat under en dag kommer de mål de äter att bli större och de kan komma in i ett jo-jo-liknande ätmönster.

Kornas liggperioder inträffar mellan perioder av ätande och stående. En typisk liggperiod varar en halv till tre timmar, så en ko ställer sig och lägger sig ned många gånger per dag. Under de långa viloperioderna mitt på dagen eller under

natten reser sig kon, sträcker på sig och lägger sig igen direkt – vanligen på den andra sidan. Kor tillbringar mer än hälften av sitt liv liggande. En mjölkko reser sig och lägger sig ungefär 16 gånger per dag, vilket innebär mellan 5 000 och 7 000 gånger på ett år. Liggtid och antalet viloperioder bero bl.a. på ålder, brunstcykel och kons hälsotillstånd. Väder, bäddkvalitet, ladugårdstyp och antal kor per kvadratmeter påverkar också liggtiden och antalet viloperioder.

Kor behöver ligga ned. Minskad liggtid minskar mjölkproduktionen. Att ligga ned är viktigt därför att:

- Kon vilas och idisslar när hon ligger ned.
- Kons klövar vilas och torkar upp.
- Det blir mer utrymme för andra kor att gå omkring i ladugården.
- Blodcirkulationen i juvret ökar med upp till 30 procent.

MAFA – mångårig partner till DeLaval

MAFA Unik finns på många gårdar

Ett besök på en mjölkgård i Sverige innebär ofta att man redan på håll ser siluetten av höga silos.

I många fall är det en MAFA Unik silo med de ljusblå molnen som dekor eller kanske en DeLaval logga om den är ny. Det är inte så konstigt eftersom MAFA Unik har en helt unik funktion som gör att den är en av de bästa på marknaden. Silon töms alltid från botten vilket gör att man får samma nivå överst och på så sätt undviker separation av foder på ett effektivt sätt, vilket ger en bra foderhygien. Detta är naturligtvis anledningen till att DeLaval gärna rekommenderar just MAFA silo vid byggprojekt. Stalltipset besökte MAFA och fick träffa den nytillträdde VDn Patric Hammarlund.

MAFAs historia

Företaget MAFA är svenskt och har funnits i Ängelholm sedan 1958 då det grundades av Gusten Andersson. Gustens affärsidé var att minska behovet av säckhantering och på så sätt minska arbetsbördan ute på gårdarna. Till en början tillverkade han silo under enkla förhållanden i en liten verkstad med fem anställda.

Idag ägs MAFA av Mats Andersson (inte släkt med Gusten) och är fortsatt ett företag som satsar på hög kvalitet på sina produkter. Mats började arbeta som montör på MAFA på 70-talet. Han kom från en grisgård och var väl bekant med utmaningarna att hantera foder men ville prova att

arbeta med något annat. Efter några år tog Mats över hela verksamheten från Gusten och drev företaget vidare.

1990 var en milstolpe i företagets historia, då invigdes den nya fabriken för att bygga kvalitetssilon ”MAFA Unik”. Till en början så inriktades försäljningen enbart mot lantbrukssidan men efter några år så såg de också nya möjligheter inom biopellets och lagring av olika komponenter inom industrin. Fortfarande så är huvudmarknaden lantbruk och den står för ca 60% av omsättningen.

MAFA har nyheter på gång

Nu i februari 2021 fick MAFA en ny VD, Patric Hammarlund som kommer från den internationella livsmedelsmarknaden. Han känner att det finns många beröringspunkter som han kan ta med sig in i det nya arbetet. Framtiden för MAFA ser väldigt ljus ut då efterfrågan på silos är hög på flera marknader i hela Europa, även om den svenska och nordiska marknaden självklart är de viktigaste.

Patric avslöjar också att det är en hel del nya produkter på gång som kommer förenkla för användaren. Bland annat arbetar de på möjligheter till att kunna koppla upp sig mot sin silo för att ha koll på vad man har i den.

Patric avslutar med att han verkligen ser fram emot den här nya utmaningen, att få vara med och utveckla MAFA ytterligare och stärka deras position på marknaden.

I MAFAs fabrik i Ängelholm byggs deras unika fodersilos

Mats Andersson (Ägare) och nye VDn Patric Hammarlund

DeLaval webbutik - www.delaval.com

**Allt du
behöver till
gården hittar
du här!**

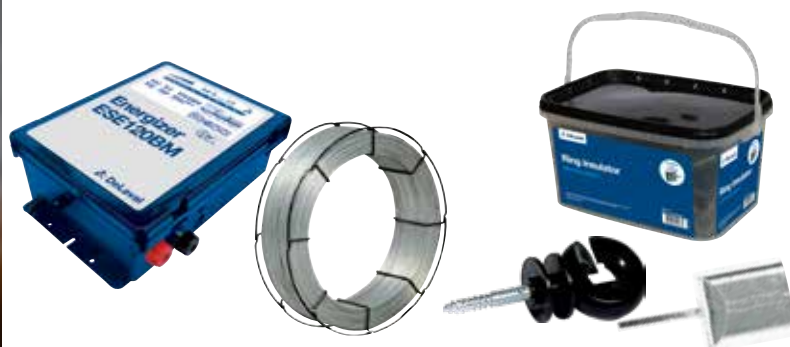
- Brett produktsortiment online
- Snabba leveranser, 3-5 dagar, direkt hem till gården
- Fri frakt vid order över 3000 kr exkl. moms

Diskmedel och spendopp

Finns i 25 liters dunk samt 60 och 200 liters fat.

Elstängsel

25 Joule aggregat, försträckt ståltråd och 120-pack ringisolator med järnkärna inklusive isolatordragare i metall.

Vill du inte ha reklamutskick från DeLaval? Du får detta utskick därför att du har ett kundnummer hos oss och är markerad som mjölkproducent. Om du inte längre vill att vi skickar kampanjblad, tidningen Stalltipset eller eventuella andra reklamutskick till dig så kan du enkelt skicka ett e-postmeddelande till sverige.info@delaval.com och ange det kundnummer som står ovanför din adress. Vi markerar då att du inte vill ha utskick. Om du har slutat med djur kan vi ta bort ditt kundnummer helt om du så önskar.